

Araştırma Makalesi • Research Article

Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Örnekleminde Genel Öz-Yeterlik Ölçeği'nin Yapı Geçerliliğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi ile İncelenmesi

The Evaluation of Construct Validity of the General Self-Efficacy Scale in Health and Social Workers' Sample with Confirmatory Factor Analysis

Şükrü Anıl Toygar^{a*}, Mehmet Kırılıoğlu^b

^a Doktor Öğretim Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelikte Yönetim Anabilim Dalı, Konya/TÜRKİYE.
ORCID: 0000-0002-3444-3243

^b Mehmet Kırılıoğlu, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Konya/TÜRKİYE.
ORCID: 0000-0003-0130-0841

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 03 Ocak 2020

Düzeltilme tarihi: 02 Kasım 2020

Kabul tarihi: 10 Kasım 2020

Anahtar Kelimeler:

Genel Öz-Yeterlik

Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

ÖZ

Bu çalışmada Aypay (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan Genel Öz-Yeterlik Ölçeği'ne (GÖYÖ) ait modelin sağlık ve sosyal hizmet çalışanları örnekleminde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile doğrulanması gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılanların %58,8'i kadın, %50,3'ü evli, %82,3'ü lisans mezunu, %27,2'si hemşire, %26,2'si idari personel, %20,8'i sosyal hizmet çalışandır. DFA'ya ait uyum indeksleri incelendiğinde $\chi^2(92,50)/sd(31)=2,98$; CFI=0,98; GFI=0,96; AGFI=0,92; IFI=0,98; RMSEA=0,071; RMR=0,013; SRMR=0,039; NFI=0,97; NNFI=0,97 sonuçları elde edilmiştir. DFA sonucunda GÖYÖ'ye ilişkin elde edilen t değerlerinin $p<0,01$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. CFI, GFI, IFI, RMSEA, RMR, SRMR, NFI ve NNFI değerlerinin literatürde belirtilen mükemmel uyum değerlerinin, χ^2/sd ve AGFI değerlerinin ise kabul edilebilir değerin üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda Aypay (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçeğin sağlık ve sosyal hizmet çalışanları üzerinde uygulanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

ARTICLE INFO

Article history:

Received 03 January 2020

Received in revised 02 November 2020

Accepted 10 November 2020

Keywords:

General Self-Efficacy

Health and Social Service Employee

Confirmatory Factor Analysis (CFA)

ABSTRACT

In this study, General Self-Efficacy Scale (GSES), which was adapted to Turkish by Aypay (2010), was confirmed by performing Confirmatory Factor Analysis (CFA) in the sample of health and social workers. 58.8% of the participants were women, 50.3% were married, 82.3% were undergraduate graduates, 27.2% were nurses, 26.2% were administrative staff and 20.8% were social workers. When the fit indexes of CFA were examined, the results were obtained as $\chi^2(92,50)/sd(31)=2,98$; CFI=0,98; GFI=0,96; AGFI=0,92; IFI=0,98; RMSEA=0,071; RMR=0,013; SRMR=0,039; NFI=0,97; NNFI=0,97. T values obtained after CFA for GSES were found to be significant at $p < 0.01$ level. It has been concluded that the excellent fit values of CFI, GFI, IFI, RMSEA, RMR, SRMR, NFI and NNFI values in the literature was and χ^2 / sd while AGFI values are above acceptable values. As a result of the study, it was concluded that the scale adapted to Turkish by Aypay (2010) can be applied to health and social workers.

1. Giriş

Öz-yeterlik kavramı, kişinin belirli durumsal talepleri karşılamak için gereken motivasyonu, bilişsel kaynakları ve eylem yollarını harekete geçirme yeteneklerine olan inancı olarak tanımlanmaktadır (Wood ve Bandura, 1989: 408). Bir başka tanıma göre ise bireyin birbirinden farklı

durumlarında gerekli performansı gerçekleştirmedeki genel yeterliğine olan inancı (Eden, 2001) ya da o performansı gösterebilme yeteneklerinin birey tarafından algılanması olarak tanımlanmaktadır (Judge vd., 1998: 170). Bununla birlikte öz-yeterlik ileriye dönük ve operasyonel niteliktedir (Bandura, 1997). Davranışı etkilemenin temel faktörü olan algılanan öz-yeterlik, yani insanların istenen bir sonuca

*Sorumlu yazar/Şükrü Anıl Toygar
e-posta: sanil.toygar@selcuk.edu.tr

ulaşmak için gereken belirli bir eylemi gerçekleştirme yeteneklerine inanmaları şeklinde ifade edilebilir (Luszczynska vd., 2005). Dolayısıyla, algılanan öz-yeterlik ise yeterlik temelli, ileriye dönük ve eyleme bağlı bir kavram olarak tanımlanabilir. Genel öz-yeterlik olarak tanımlanan bu kavram, insanların ne kadar etkili olduklarına karar verdikleri çeşitli işlev alanlarındaki genellemeyi içermektedir (Bandura, 1997).

Literatürde öz-yeterlik kavramına ek olarak genellikle göreve veya alana özgü olarak anlaşılacakla birlikte, stresli durumlarla etkili bir şekilde başa çıkmak için geniş ve istikrarlı bir kişisel yeterlik duygusuna atıfta bulunan genelleştirilmiş bir öz-yeterlik duygusu da kavramlaşmıştır (Schwarzer ve Jerusalem, 1995). Genel öz-yeterlik kavramı ise evrensel bir yapıdadır, yani tüm bireylerin doğasında var olan temel bir inancı karakterize etmektedir. Kişisel eylemlerle etki yaratmanın kültürler arasında ortak olmasına dayanmaktadır (Bandura, 2002). Algılanan öz-yeterlik ve algılanan yeterlik bir dereceye kadar kişisel yeteneklere olan inanç ile ilgilidir. Verilen görev taleplerini yönetmek için kişisel etkililiği değerlendirirken, bireyler sadece bilişsel ve davranışsal becerilerini değil, tehdit ve zorluklar karşısında motivasyonlarını ve stres ve cesaretlerini yönetme becerilerini de dikkate almak zorundadırlar (Zimmerman, 1995: 216). Sosyal bilişsel teori, açıklanan bu inançların kökenlerini, mekanizmalarını ve farklılaşan etkilerini açıklamakta ve bunların nasıl yaratılacağı ve geliştirileceği konusunda kılavuzlar sağlamaktadır. Sosyal bilişsel teoriye göre insan motivasyonu ve eylemleri önceden düşünülerek yoğun bir şekilde düzenlenmektedir (Zimmerman, 1995: 216-217).

Sosyal bilişsel teoriye göre (Bandura, 1986), öz-yeterlik inançları üç boyuta göre değişmektedir: (a) seviye veya büyüklük (belirli görev zorluk seviyesi), (b) güç (belirli bir görev seviyesini başarılı bir şekilde yerine getirmenin kesinliği) ve (c) genellik (büyüklük ve güç inançlarının görevler ve durumlar arasında genelleme derecesi).

Öz-yeterlik teorisi, bu alt süreçlerin tamamını hem bireysel hem de kolektif düzeyde ele almaktadır (Bandura, 1997).

Öz-yeterlik inanç sistemini daha geniş bir sosyo-bilişsel teoriye yerleştirerek, çeşitli bulguları farklı işlev alanlarına entegre edebilir. Bir teorinin değeri nihayetinde istenen değişiklikleri üretmek için verdiği yöntemlerin gücü ile değerlendirilir. Öz-yeterlik teorisi, insan etkinliğinin nasıl geliştirileceği ve artırılacağı konusunda açık rehberler sunmaktadır (Luszczynska, vd., 2005).

Bu çalışma, Aypay (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Genel Öz-Yeterlik Ölçeği'nin (GÖYÖ) sağlık ve sosyal hizmet çalışanları örnekleminde Doğrulayıcı Faktör Analizi'nin (DFA) gerçekleştirilmesi amacıyla yapılmıştır. Diğer bir ifade ile ilgili ölçeğin yapı geçerliliğinin incelenmesi amacı taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda ölçek ile ilgili geçerlilik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

2. Gereç ve Yöntem

Aypay (2010) tarafından geçerlilik ve güvenilirliği yapılan GÖYÖ'nün birçok araştırmada hali hazırda kullanıldığı görülmektedir (Öncel, 2014; Öntaş ve Tekindal, 2015; Binay ve Yiğit, 2016; Gökçarslan ve ark., 2016; Güngör

ve Özdemir, 2017; Karaçam ve Pulur, 2017; Şahin, 2017; Çelik ve Koçak, 2018; Bingöl ve ark., 2019; Karakaya ve Özgür, 2019). Bununla birlikte bahse konu bu çalışmalarda Aypay (2010) tarafından ortaya konulan yapının doğrulanması gerçekleştirilmemiştir. Literatürde bu tür durumlar eleştirilmektedir. Örneğin Fietzer ve Ponterotto (2015), Dean (2009) tarafından geçerlilik ve güvenilirliği yapılan Sosyal Adalet Savunuculuğu Ölçeği'ne DFA yapılmamasını eleştirmekte ve bu tür ölçeklerin farklı örneklem üzerinde uygulanırken yeniden doğrulanmasını önermektedir. Literatürde çeşitli çalışmalarda geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan ancak ortaya konulan yapının doğrulanması yapılmayan çalışmaların farklı örneklemde tekrar ele alınarak DFA'nın yapıldığı görülmektedir (Glozah ve Pevalin, 2015; Shayan ve ark., 2015; Lundin ve ark., 2016; Wong ve O'Driscoll, 2016; Romppel ve ark., 2017; Motamed ve ark., 2018; Tabatabaei ve Rasouli, 2018; Hjelle ve ark., 2019). Bu araştırmada, GÖYÖ'nün faktör yapısının sağlık ve sosyal hizmet çalışanları örnekleminde DFA'nın yapıldığı ilk çalışma olması açısından önem taşımaktadır.

Karasar (2015) araştırma modellerini tarama ve deneme modelleri olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Bu araştırmada, ölçek geçerliliği ve güvenilirliğini içerdiği için tarama modeli bir araştırmadır. Araştırmada katılımcılara uygun ve amaçlı örneklem yöntemleri ile ulaşılmıştır (Büyükoztürk, 2017). Literatürde DFA'nın kaç katılımcı ile yapılacağı ile ilgili çeşitli görüşler bulunmaktadır. Her ne kadar ölçek madde sayısının 10 katının yeterli olduğu (Bryman ve Cramer, 2001) ifade edilse de, Comrey ve Lee (1992) 300 kişilik katılımcı sayısını iyi olarak değerlendirmektedir.

Veri toplama aracı olan ve 10 madde ve iki alt boyuttan oluşan GÖYÖ'nün geçerlilik ve güvenilirlik analizleri Aypay (2010) tarafından gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı "Tamamen Yanlış", "Yanlış", "Doğru" ve "Tamamen Doğru" seçeneklerinden oluşan dörtlü Likert tipi bir ölçektir. Bu nedenle ölçekten en düşük 10 ve en yüksek 40 puan alınabilmektedir. Ölçekte ters puanlanan madde yer almamaktadır. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe öz-yeterliliğin de yükseldiği anlamına gelmektedir. Ölçek, yeni ve zor görevlerle başa çıkma yeterliliği inancını test etmektedir. Çaba ve Direnç alt boyutu 3, 4, 5, 7, 8, 10 maddelerinden, Yetenek ve Güven alt boyutu ise 1, 2, 6, 9 maddelerinden oluşmaktadır. Tüm ölçeğe ait Alpha değeri 0,83; Çaba ve Direnç alt boyutu için 0,79 ve Yetenek ve Güven için ise 0,63 değerleri elde edilmiştir. Ölçek hem toplam puan üzerinden hem de alt boyutlar üzerinden analize izin vermektedir. Araştırma kapsamında veriler online olarak toplanmıştır. Online anket hazırlamaya izin veren surveey.com sitesine hazırlanan anket formu yüklenmiştir. Yükleme işleminden sonra surveey.com sitesi anket formuna ulaşımı sağlayan link vermiş olup bu link katılımcılara gönderilmiştir. Anlık olarak anket girişleri takip edilmiş ve yeterli sayıya ulaşıldığında anket sonlandırılmıştır.

Yukarıda açıklanan bilgiler doğrultusunda çalışma kapsamında 400 sağlık ve sosyal hizmet çalışanına ulaşılmıştır. Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Bilgileri

Değişkenler	N	%	Değişkenler	n	%
Kadın	235	58,8	Lisans	329	82,3
Erkek	165	41,2	Lisansüstü	71	15,8
Toplam	400	100,0	Toplam	400	100,0
Evli	201	50,3	Hemşire	109	27,2
Bekâr	199	49,7	Hekim	44	11,0
Toplam	400	100,0	İdari Personel	105	26,2
	Min-Max	x±SS	Teknik Personel	59	14,8
Yaş	21-60	32,53±8,42	Sosyal Hizmet	83	20,8
Çalışma Süresi	1-32	7,48±7,56	Toplam	400	100,0

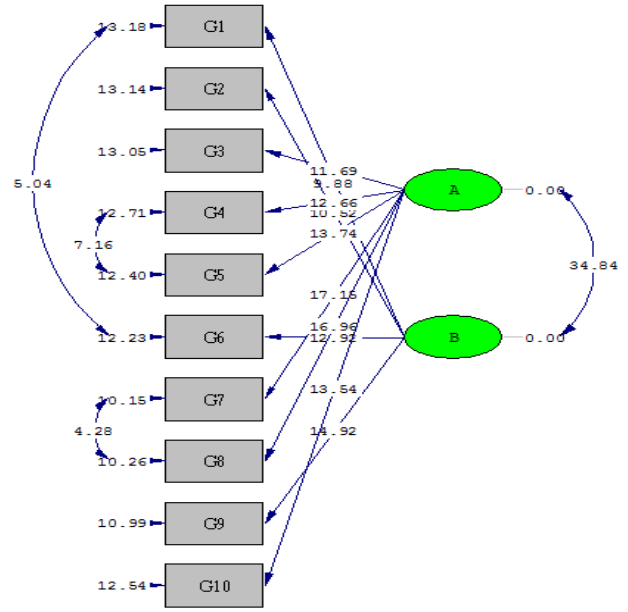
Araştırmaya katılanların %58,8'i kadın, %50,3'ü evli, %82,3'ü lisans mezunu, %27,2'si hemşire, %26,2'si idari personel, %20,8'i sosyal hizmet çalışanıdır. Ayrıca katılımcıların en genci 21, en yaşlısı 60 yaşında ve tecrübeli çalışan da 32 yıllık bir deneyime sahiptir.

GÖYÖ'nün yapı geçerliliğini değerlendirirken çeşitli uyum indekslerinden yararlanılmıştır. Bu uyum indekslerine karar verirken literatürdeki çeşitli çalışmalar incelenerek karar verilmiştir (Doğan ve Başoğlu, 2010; Aytaç ve Öngen, 2012; Kıraç, 2019; Kırloğlu ve Tekin, 2019; Tekin ve Kırloğlu, 2019; Kalaycı-Kırloğlu ve ark., 2020). Buna göre yapı geçerliliğinin test edilmesinde Ki-kare istatistiği, GFI, CFI, IFI, SRMR, AGFI, NFI, NNFI, RMR ve RMSEA gibi uyum indeksleri tercih edilmiştir.

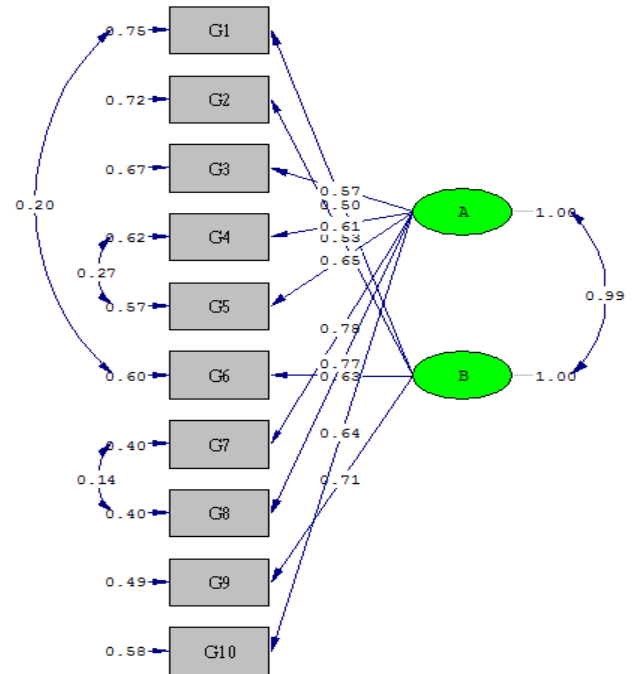
3. Bulgular

Araştırmanın amacı GÖYÖ'nün sağlık ve sosyal hizmet çalışanları örneğinde DFA'sını gerçekleştirmek olduğundan bu bölümde öncelikle bu analize ilişkin bilgiler, ardından ise güvenilirlik analizlerine ilişkin bilgiler verilecektir.

GÖYÖ'nün yapı geçerliliğinin test edebilmek için DFA'dan yararlanılmıştır. DFA'nın amacı, önceden belirlenmiş veya teorik olarak arka planı olan bir yapının doğrulanmasıdır (Seçer, 2017; Yaşoğlu, 2017). Şekil 1'de iki boyutlu ve 10 maddeli GÖYÖ'nün t değerleri ve Şekil 2'de ise ilgili ölçeğin DFA sonuçları yer almaktadır.

Şekil 1. GÖYÖ'ye ait DFA sonuçlarının t değerleri

LISREL programı aracılığı ile yapılan DFA sonuçları incelenirken maddelere ait t değerlerinin de yorumlanması gerekmektedir. LISREL programı araştırmacılara kolaylık sağlayarak eğer t değeri 1,96'nın altında kalan maddeleri kırmızı ile göstermekte ve bu konuda uyarı vermektedir. Bu uyarının amacı ise anlamlı olmayan maddelerin ölçekten çıkarılması ($p < 0,05$ olmalıdır) gerektiğine ilişkindir (Jöreskog ve Sorbom, 1996; Özudoğru ve ark., 2018). DFA sonucunda GÖYÖ'ye ilişkin elde edilen t değerlerinin $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 2. GÖYÖ'ye ait DFA sonuçları

Şekil 2'de GÖYÖ'ye ait DFA sonuçlarının standart çözümleri yer almaktadır. İki faktörlü ve 10 maddeli GÖYÖ'nün uyum indeksleri Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2. GÖYÖ'ye ait DFA sonuçlarının uyum indeksleri

Uyum İndeksleri	Değer	Kabul	Mükemmel
X ² (Ki-Kare)	92,50	-	-
Sd (Serbestlik Derecesi)	31	-	-
x ² /Sd	2,98	<5	<2
CFI	0,98	>0,90	>0,95
GFI	0,96	>0,90	>0,95
AGFI	0,92	>0,90	>0,95
IFI	0,98	>0,90	>0,95
RMSEA	0,071	<0,10	<0,08
RMR	0,013	<1,0	<0,5
SRMR	0,039	0,05-0,10	0,00-0,05
NFI	0,97	>0,90	>0,95
NNFI	0,97	>0,90	>0,95

DFA'ya ait uyum indeksleri incelendiğinde x²(92,50)/sd(31)=2,98; CFI=0,98; GFI=0,96; AGFI=0,92; IFI=0,98; RMSEA=0,071; RMR=0,013; SRMR=0,039; NFI=0,97; NNFI=0,97 sonuçları elde edilmiştir.

Şekil 2'de de görüleceği üzere 1-6; 4-5 ve 7-8 maddeleri arasında kovaryans oluşturulmuştur. Kovaryans oluşturulurken LISREL programının modifikasyon önerileri dikkate alınmıştır. Modifikasyonların aynı alt boyu içerisinde maddeler arasında olmasında dikkat edilmiştir. (Hooper ve ark., 2008).

Tablo 3'te de GÖYÖ ve alt boyutlarına ilişkin yapılan analizde sonucu elde edilen Alpha değerleri gösterilmektedir.

Tablo 3.GÖYÖ ve alt boyutlarına ilişkin Alpha değerleri

Boyutlar	Maddeler	Alpha
Genel Öz-Yeterlik Ölçeği	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	0,879
Çaba ve Direnç	3, 4, 5, 7, 8, 10	0,846
Yetenek ve Güven	1, 2, 6, 9	0,727

Tablo 3 incelendiğinde GÖYÖ ve alt boyutlarının Alpha değerlerinin sırasıyla 0,879; 0,846 ve 0,727 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. GÖYÖ'nün madde analizleri

Maddeler	Madde-Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Ölçek Alpha Değeri
G1	0,500	0,874
G2	0,494	0,875
G3	0,536	0,872
G4	0,607	0,867
G5	0,625	0,865
G6	0,605	0,867
G7	0,735	0,857
G8	0,716	0,858
G9	0,634	0,865
G10	0,603	0,868

Tablo 4'te GÖYÖ'ye ilişkin madde analizleri yer almaktadır. Maddelere ilişkin madde-toplam korelasyon değerlerinin en küçük 0,494 ve en büyük 0,735 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca madde çıkarıldığında Alpha en küçük 0,857 ve en büyük 0,875 değerlerini almaktadır.

Tablo 4. GÖYÖ'nün madde-toplam puan korelasyon değerleri

	G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10
Genel Öz Yeterlik Ölçeği	0,610	0,575	0,644	0,701	0,718	0,682	0,798	0,755	0,725	0,720
Çaba ve Direnç			0,681	0,759	0,789		0,807	0,786		0,750
Yetenek ve Güven	0,764	0,701				0,773			0,716	
p=0,000										

Tablo 4'de her bir madde ile ölçekten alınan toplam puan arasındaki korelasyon değerleri yer almaktadır. Benzer şekilde her bir madde ile alt boyutlardan alınan toplam puan arasındaki korelasyon değerleri de incelenmiştir. Tablo 4'teki değerler incelendiğinde en küçük r=0,575 ve en büyük r=0,807 arasında olduğu görülmektedir. Tüm korelasyon değerleri p<0,01 düzeyinde anlamlı ve 0,50 değerinin üstündedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Aypay (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan GÖYÖ'nün sağlık ve sosyal hizmet çalışanları örnekleminde DFA ile doğrulanması gerçekleştirilmiştir. DFA sonucunda GÖYÖ'ye ilişkin elde edilen t değerlerinin p<0,01 düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. CFI, GFI, IFI, RMSEA, RMR, SRMR, NFI ve NNFI değerlerinin literatürde belirtilen mükemmel uyum değerlerinin, x²/sd ve AGFI değerlerinin ise kabul edilebilir değerin üzerinde olduğu tespit edilmiştir (Schermelleh-Engel ve diğ., 2003; Schreiber ve diğ., 2006; Şimşek, 2007; Hooper ve ark., 2008). Literatürde bir ölçeğin Alpha değerinin>0,70 olması gerektiği belirtilmektedir (Nunnally ve Bernstein, 1994; Streiner, 2003; DeVellis 2016). Ölçek ve alt boyutlarına ilişkin değerlerin 0,70'in üstünde olduğu tespit edilmiştir. Madde-toplam korelasyon değerinin 0,30 ve üzerinde olması gerekmektedir (Akduman ve Cantürk, 2010). Elde edilen değerlerin hepsi 0,30'un üzerinde olduğu görülmektedir. Ayrıca herhangi bir madde çıkarıldığında çıkarılan madde ölçeğin Alpha değerini yükseltiyorsa o maddenin ölçeğin güvenilirliğine zarar verdiği ve bu nedenle de ölçekten atılması gerektiği ifade edilmektedir (Büyüköztürk, 2017; Doering ve ark 2018). Maddeler incelendiğinde herhangi bir maddenin çıkarılması durumunda ölçeğe ait Alpha değerinin (Alpha=0,879) üzerine çıkmadığı görülmektedir. Diğer taraftan madde-toplam puan arasındaki korelasyon değerlerinin anlamlı ve 0,50'nin üzerinde olması gerektiği ifade edilmektedir

(Ercan ve İsmet 2004; Büyüköztürk, 2011; Karasar 2016). Aksi takdirde ilgili maddenin ölçekten çıkarılması gerekmektedir. Hem her bir madde ile ölçekten alınan toplam puan arasındaki korelasyon değerleri hem de her bir madde ile alt boyutlardan alınan toplam puan arasındaki korelasyon değerleri 0,50'den büyük ve $p < 0,01$ düzeyinde anlamlıdır.

Olumlu bir öz yeterlilik algısı bireyin eyleme-harekete geçmesini kolaylaştırmaktadır (Erol ve Avcı-Temizir, 2016). Diğer bir ifade ile olumlu öz yeterliliğin başarılı olma yolunda cesaretlendirici olduğu, olumsuz öz yeterliliğin pes etme ile ilişkilendirildiği belirtilmektedir (Yılmaz ve ark., 2007). Ek olarak kısa sürede sonuca ulaşma noktasında öz yeterliliğin önemli bir etkisi olduğu ifade edilmektedir (Akkuş, 2013). Sağlık ve sosyal hizmet çalışanlarının da çalışma koşulları ve iş yükleri düşünüldüğünde öz yeterlilik karşılaşılan stresli durumlar karşısında önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışma sonucunda da Aypay (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin sağlık ve sosyal hizmet çalışanları üzerinde yapı geçerliliği doğrulanmış ve de sağlık ve sosyal hizmet çalışanları örnekleminde kullanılabilirliği sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynakça

- Akduman, G. G. & Cantürk, G. (2010). Cinsel istismara uğrayan çocuklara karşı tutum ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması (Üniversite öğrencileri örnekleme). *Adli Tıp Dergisi*, 24(2), 22-29.
- Akkuş, Z. (2013). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öz-yeterlilik inanç düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 102-116.
- Aypay, A. (2010). Genel Öz Yeterlilik Ölçeği'nin (GÖYÖ) Türkçe'ye Uyarlama Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 113-132.
- Aytaç, M. & Öngen, B. (2012). Doğrulamalı faktör analizi ile yeni çevresel paradigma ölçeğinin yapı geçerliliğinin incelenmesi. *İstatistikçiler Dergisi: İstatistik ve Aktüerya*, 5(1), 14-22.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. New York: Freeman.
- Bandura, A. (2002). Social cognitive theory in cultural context. *Journal of Applied Psychology: An International Review*, 51, 269-290.
- Binay, Ş., & Yiğit, R. (2016). Relationship Between Adolescents' Health Promoting Lifestyle Behaviors and Self-Efficacy. *Journal of Pediatric Research*, 3, 180-186.
- Bingöl, T. Y., Batik, M. V., Hosoglu, R., & Firinci Kodaz, A. (2019). Psychological Resilience and Positivity as Predictors of Self-Efficacy. *Asian Journal of Education and Training*, 5(1), 63-69.
- Bryman, A. Cramer, D. (2001). *Quantitative data analysis with SPSS release 10 for Windows*. London: RoutledgePress.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A firstcourse in factoranalysis*. Hillsdale, NJ: Lawrence ErlbaumAssociates, Inc.
- Çelik, E., & Koçak, L. (2018). Suppression Effect of Sensation Seeking on the Relationship between General Self-Efficacy and Life Satisfaction among Emerging Adults. *International Journal of Instruction*, 11(4), 337-352.
- Dean, J. K. (2009). Quantifying social justice advocacy competency: Development of the social justice advocacy scale. *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences*, 69 (12-A), 4638.
- DeVellis, R. F. (2016). *Scale development: Theory and applications* (Vol. 26). London: Sage Publications.
- Doering, B. K., Barke, A., Friehs, T., & Eisma, M. C. (2018). Assessment of grief-related rumination: validation of the German version of the Utrecht Grief Rumination Scale (UGRS). *BMC psychiatry*, 18(1), 43-53.
- Doğan, N., & Başokçu, T. O. (2010). İstatistik tutum ölçeği için uygulanan faktör analizi ve aşamalı kümeleme analizi sonuçlarının karşılaştırılması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(2), 65-71.
- Eden, D. (2001). Means efficacy: External sources of general and specific subjective efficacy. In M. Erez, U. Kleinbeck, & H. Thierry (Eds.), *Work motivation in the context of a globalizing economy*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum
- Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall
- Erol, M., Avcı-Temizir, D. (2016). Eyleme geçiren bir katalizör "öz yeterlilik algısı": Üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(4) 711-723.
- Fietzer, A. W., & Ponterotto, J. (2015). A psychometric review of instruments for social justice and advocacy attitudes. *Journal for Social Action in Counseling & Psychology*, 7(1), 19-40.
- Glozah, F. N., & Pevalin, D. J. (2015). Factor structure and psychometric properties of the General Health Questionnaire (GHQ-12) among Ghanaian adolescents. *Journal of Child & Adolescent Mental Health*, 27(1), 53-57.
- Gökçearslan, Ş., Mumcu, F. K., Haşlaman, T., & Çevik, Y. D. (2016). Modelling smartphone addiction: The role of smartphone usage, self-regulation, general self-efficacy and cyberloafing in university students. *Computers in Human Behavior*, 63, 639-649.
- Güngör, S., & Özdemir, Y. (2017). Perceived Teacher Self-Efficacy of Teacher Candidates Enrolled in the Pedagogical Formation Certificate

- Program. *International Journal of Higher Education*, 6(6), 112-128.
- Hjelle, E. G., Bragstad, L. K., Zucknick, M., Kirkevold, M., Thommessen, B., & Sveen, U. (2019). The General Health Questionnaire-28 (GHQ-28) as an outcome measurement in a randomized controlled trial in a Norwegian stroke population. *BMC psychology*, 7(1), 18.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *The Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Judge, T. A., Erez, A. & Bono, J. A. (1998). The power of being positive: The relation between positive self-concept and job performance. *Human Performance*, 11, 167-187
- Kalaycı-Kırhoğlu, H.İ., Daşbaş, S., & Karakuş, Ö. (2020). Sosyal Hizmet Uygulamasında Mesleki Uygunluk Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlilik. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 793-822.
- Karaçam, A., & Pular, A. (2017). Examining the relationship between referee self-efficacy and general self-efficacy levels of basketball referees in terms of certain variables. *Journal of Education and Training Studies*, 5(8), 37-45.
- Karakaya, D., & Özgür, G. (2019). Effect of a Solution-Focused Approach on Self-Efficacy and Self-Esteem in Turkish Adolescents With Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. *Journal of Psychosocial Nursing & Mental Health Services*, 57(11), 45-55.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kıraç, R. (2019). Nomofobinin Dikkat Eksikliğine Etkisi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 1-1.
- Kırhoğlu, M., & Tekin, H. H. (2019). Sosyal Adalet Savunuculuğu Ölçeğinin (SASÖ) Doğrulayıcı Faktör Analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 859-874.
- Lundin, A., Hallgren, M., Theobald, H., Hellgren, C., & Torgén, M. (2016). Validity of the 12-item version of the General Health Questionnaire in detecting depression in the general population. *Public Health*, 136, 66-74.
- Luszczynska, A., Scholz, U. & Schwarzer, R. (2005). The General Self-Efficacy Scale: Multicultural Validation Studies. *The Journal of Psychology*, 139(5): 439-457.
- Motamed, N., Zakeri, S. E., Rabiee, B., Maadi, M., Khonsari, M. R., Keyvani, H., & Zamani, F. (2018). The Factor Structure of the Twelve Items General Health Questionnaire (GHQ-12): a Population Based Study. *Applied Research in Quality of Life*, 13(2), 303-316.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. (1994). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
- Öncel, L. (2014). Career adapt-abilities scale: Convergent validity of subscale scores. *Journal of Vocational Behavior*, 85(1), 13-17.
- Öntaş, Ö. C., & Tekindal, M. T. (2015). The effect of group work on the self-efficacy of social work students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 1124-1128.
- Recepoğlu, E., & Tümlü, G. Ü. (2015). Üniversite akademik personelinin mesleki ve yaşam doyumlari arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1851-1868.
- Rommel, M., Hinz, A., Finck, C., Young, J., Brähler, E., & Glaesmer, H. (2017). Cross-cultural measurement invariance of the General Health Questionnaire-12 in a German and a Colombian population sample. *International journal of methods in psychiatric research*, 26(4), e1532.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74.
- Scholz, U., Doña, B. G., Sud, S. & Schwarzer, R. (2002). Is General Self-Efficacy a Universal Construct? Psychometric Findings from 25 Countries, *European Journal of Psychological Assessment*, 18(3):242–251.
- Schreiber, J. B., Nora, A. & Stage, F. K., Barlow, E. A., & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of educational research*, 99(6), 323-338.
- Schwarzer, R. & Jerusalem, M. (1995). Generalized Self-Efficacy Scale. In J. Weinman, S. Wright, & M. Johnston (Eds.), *Measures in health psychology: A user's portfolio. Causal and control beliefs* (pp. 35–37). Windsor, England: NFER-NELSON.
- Seçer, İ. (2017). SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi: Analiz ve raporlaştırma. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Shayan, Z., Pourmovahed, Z., Najafipour, F., Abdoli, A. M., Mohebpour, F., & Najafipour, S. (2015). Factor structure of the General Health Questionnaire-28 (GHQ-28) from infertile women attending the Yazd Research and Clinical Center for Infertility. *International Journal of Reproductive BioMedicine*, 13(12), 801.
- Sherer, M., Maddux, J. E., Mercandante, B., Prentice-dunn, S., Jacobs, B. & Rogers, R. W. (1982). The Self-Efficacy Scale: Construction And Validation, *Psychological Reports*, 51, 663-671.
- Streiner, D. L. (2003). Starting at the beginning: an introduction to coefficient alpha and internal consistency. *Journal of personality assessment*, 80(1), 99-103.

- Şahin, H. (2017). Emotional Intelligence and Self-Esteem as Predictors of Teacher Self-Efficacy. *Educational Research and Reviews*, 12(22), 1107-1111.
- Tabatabaei, S., & Rasouli, Z. (2018). The Reliability and validity of Persian Version of the General Health Questionnaire (GHQ-60) in Industry Staff. *Iran Occupational Health*, 15(3), 45-54.
- Tekin, H. H., & Kırloğlu, M. (2019). Utrecht Yasa Bağlı Ruminasyon Ölçeği'nin (UYRÖ) Türkçe Versiyonunun Geçerlilik ve Güvenirliği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1114-1135.
- Wong, K. C., & O'Driscoll, M. P. (2016). Psychometric properties of the General Health Questionnaire-12 in a sample of Hong Kong employees. *Psychology, health & medicine*, 21(8), 975-980.
- Wood, R., & Bandura, A. (1989). Impact of conceptions of ability on self-regulatory mechanisms and complex decision making. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 407-415.
- Şimşek, Ö. F. (2007). Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46, 74-85.
- Yılmaz, M., Gürçay, D., & Ekici, G. (2007). Akademik Özyeterlik Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 253-259.
- Zimmerman, B. J. (1995). Self-efficacy and educational development. In: *Self-efficacy in Changing Societies*, Eds: Albert Bandura, New York: Cambridge University Press, pp. 202-231.